

Kulturlokten

Kultuvra lea áibbas dehálaš dakkár servodagas gos demokratiija, oktavuohta, cealkinfriddjavuohta ja ovdáneapmi deattuhuvvo. Mii dárbbasat kultuvrra mii hástala, čohkke ja giktala – ovttaskas olbmo ja ovttas. Seammás lea kultuvrra iešárvu čielggas.

Ráđđehus háliida ahte buohkat geat dáhttot, galget beassat ovddidit dáidagis ja návddašit dáidaga; ahte buohkat ožžot vásihit ja vejolašvuoda searvat. Danne lea kultuvra dehálaš. Danne lea dárbu eanet kultuvrii – easkaálgiid rájes gitta máilmmibeakkán dáiddáriid rádjai. Smávva ja stuora kulturvásáhusat, guoimmuheadji ja hástaleaddji. Miehtá riikka. Buohkaide.

Mii dárbbasat báikkálaš kulturloktema. Kultuvrii lea dárbu olles eallinagi, muhto erenoamáš dehálaš lea ahte mánát ja nuorat besset vásihit kulturfálaldagaid nu árrat go vejolaš, ahte sii besset searvat ja vásihit buori kulturdáhpáhusaid. Mii áigut nannet kultuvrralaš geađgejuolggi ovddidettiin kulturfálaldagaid doppe gos olbmot ássat ja ellet.

Norga lea mánggabealat riika. Olu jienat, oaivilat ja čehppodat beavttálmahttet kultuvrra. Mii áigut čađahit kulturpolitihka gos buohkaide gávno sadi, easkaálgiide ja ámmátdáiddáriidda. Sii dárbbasit guđet guimmiideaset. Boahtteáiggi ámmát dáiddarat bohtet viiddis kultureallimis.

Dan rájes go mii jagi 2005 válddiimet badjelasamet ráđđehusfámu leat mii sakka vuoruhan kultuvrra. Kulturloktema bokte leat mii lokten kultuvrra politihkalaš bajimus dássái. Kulturloktema bokte leat vuoruhan earret eará musihka, girjjálašvuoda, museaid, lávdedáidaga, visuála dáidaga, hábmema, arkitektuvrra, filmma, dihtorspealuid, dánssa ja eaktodáhtolašvuoda. Mii áigut ain joatkit dakkár vuoruhemiin.

Dál mii fállat ođđa kulturloktema: Mii áigut sihkkarastit kultuvrra sajadaga ja várret ovttá proseantta stáhtabušehtas kulturdoaimmaide maidái boahtte stuoradiggeáigodaga. Kulturbušehtat galget ain ahtanuššat boahtte njeallje jagi.

1 Kulturlokten joatkašuvvá

Okta proseanta stáhtabušehtas várrejuvvo kultuvrii

2 Kultuvrra geađgejuolgi

Kultuvrralaš geađgejuolgi gozihuvvo ja ovddiduvvo doppe gos olbmot ássat ja ellet. Rikkis ja mánggabealat kultureallima vuolggasadi leat báikkálaš návccat. Báikkálaš kultureallima ja eaktodáhtolašvuoda nannen ovddida ovttárvosaš fálaldagaid smávva ja stuora báikegottiin. Buorit báikkálaš kulturlávddit leat hui mávssolaččat jos galggaš sáhttit ovddidit smávva ja stuora kulturčehpiid.

Ráđđehus áigu:

- Buoridit ovttahttima stáhta, fylkka ja gieldaid gaska ja dássedit juogadit kulturráidat geográfalaččat

- Ovddidit našunála strategiija girjerájussuorgái ja nannet álbmotgirjerájuid gaskkustandoaimmaid. Sihkkarastit ahte girjerájus galgá bissut nuvttáfálaldahkan
- Láhčit dili vai sáhtta kulturhuksehusaid geavahit mánnga atnui, oaččuhit áigái buriid hárhellanlanjaid, eanet guovlulaš čájehallanlávdidiid ja viiddidit musihkkarusttetortnega
- Nannet dirigeantadoaimma
- Joatkit Frifond doaimma ja bisuhit dan eahpebyrokráhtalaš ortnegin báikkálaš mánáid- ja nuoraidbarggu várás
- Joatkit álkásmahhtit eaktodáhtolašdoaimmaid; Eaktodáhtolašregisttar galgá leat uksa almmolaš doarjagiidda. Ráhkadit prinsihppacealkámuša almmolaš ja eaktodáhtolaš organisašuvnnaid ovttasbargui čoavdin dihte servodatbargguid nu bures go vejolaš
- Nannet kulturskuvlafálaldagaid miehtá riikka

3 Kultuvra ja dáiddalaš friddjavuohta

Dáidda galgá leat friddja. Nana ja friddja kultureallin lea mávssolaš cealkinfriddjavuođa ja ealli demokrátalaš oasseváldimii. Dáiddarat leat mielde ovddideamen almmolaš ságastallamiid ja min nugo servodahkan dáidagiiddiset bokte.

Ráđđehus áigu:

- Sihkkarastit buriid eavttuid dáiddalaš friddjavuhtii ja cealkinfriddjavuhtii
- Sihkkarastit nana ja dáiddalaš friddja ásahusaid miehtá riikka
- Nannet dáiddáriid birgenlági ja sihkkarastit ahte vuoigatvuođalaččat ožžot mávssu jos sin vuoignaduodji geavahuvvo
- Sihkkarastit nana ja ođđaáigásaš preassadoarjjaortnega man ulbmilin lea doarjut viiddis ja mánngabealat riikkaviidosaš media. Bisuhit NRK máinnuskeahtes dábálaš áibmomedian mas lea buorre guovloprofiila.

4 Kultuvra olles eallinagi

Kultuvra addá vásáhusaid, eallinkvalitehta ja dearvvasvuoda. Mii áigut láhčit dili buriid kulturvásáhusaide olles eallinagi.

Ráđđehus áigu:

- Álbmotdearvasvuoda ja fuolahusa oktavuodas galgá kultuvra ja ovttasbargu oassin eaktodáhtolašvuođabarggus
- Addit stáhtadoarjaga gielddaide vai sosiáladilit dássejuvvojit ja nu ahte kulturskuvlla fágalaš fálaldagat nannejuvvojit
- Láhčit dili buoret ovttasbargui ja nannet fálaldagaid mánáidgárddiin, skuvllain ja dáidda- ja kulturfágalaš birrasiin
- Nannet ja ovddidit čeahppudanprográmmaid
- Dahkat kulturskuvladiimmu láhkageatnegahtton doaibman. Láhčit dili dasa ahte kulturskuvllas lea buorre kvalitehta ja ovttaárvosaš fálaldagat

- Kultuvrralaš skuvlálávkká sisdoalu ja organiserema buoridit. Ovddidit kultuvrralaš vázzinsoappi ja kultuvrralaš niestepáhka bargoeallimis

5 Kultuvra boahtteáigái

Ođđa teknologijja addá ođđa vejolašvuodaid kulturdoaimmaide ja gaskkusteapmái. Mii áigut vuoruhit kultuvrralaš hutkáivuoda ja láhčit dili ođđa fáldalagaide.

Ráđdehus áigu:

- Nannet dáiddalaš, kultuvrralaš ja girjjálašvuoda digitála gaskkustandoaimmaid, ja láhčit dili dihtorspealloteknologijja ovddideapmái mii geavahuvvo guoimmuheapmái, oahppamii ja kulturgaskkusteapmái
- Váikkuhit dasa ahte mánggabealatvuoha, kvalitehta ja ámmátčehppodat norgga musihkkasuorggis bisuhuvvo ođđa musihkkavugiid oktavuodas
- Ráhkadit stuoradiggediedáhusa filmma birra gos deattuhuvvo kvalitehta, gaskkusteapmi, dáiddačehppodat ja nannet guovlulaš filbmadoaimmaid ja mánáid ja nuoraid filmmaid

6 Girjás kultuvra

Kultuvrra fápmu ja kvalitehta nanusmuvvá jos das leat mielde iešguđetlágan jienat.

Mánggabealatvuoha gievrua. Kulturlokten galgá viidáset fievrredit ja gozihit kultuvrralaš mánggabealatvuoda Norggas. Das leat mielde sihke norgga, sámi ja našunála unnitčearddaid ja eará kultuvrralaš unnitčearddaid dáiddalašvuoha, kultuvra ja kulturárbi.

Ráđdehus áigu:

- Vuoruhit valljivuoda kulturbuvttadeami oktavuodas, buvttadeaddjis vuostáiváldái. Geavahit buot riikka kulturčehpiid ja vuoruhit guovlulaš kulturáŋgiruššamiid
- Guorahallat movt váikkuhangaskaomiid bokte movttiidahttit ođđa dáiddáriid, oaččuhit áigái eanet mitalusaid ja ahte eanebut besset vásihit kulturfáldalagaide
- Sihkkarastit ahte ođđadárogiiella ja girjegiella leaba ovttaárvosaš gielat
- Nannet sámi kultuvrra ja giela, earret eará sámi filbmaguovddáža ásaheami bokte

7 Kulturárbi ja kulturmuittut

Mii áigut láhčit dili ođđaáigásaš kulturgaskkustan doaibmabijuide, ja gáhttet iežamet kulturárbbi, sihke ávnaslaš ja eahpeávnaslaš. Historjjálaš giehtaduodjeárbevierut ja musihkalaš ovdanbuktimat eai galgga massojuvvot. Kulturmuittut ja kulturbirrasat leat dehálaččat olbmo iešvuhtii ja loaktimii ja leat kulturárbbi dehálaš oasis.

Ráđdehus áigu:

- Nannet álbmotmusihka, girkomusihka, árbevirolaš dánssa ja árbevirolaš giehtaduoji gaskkustandoaimmaid ja láhčit dili kulturárbbi digitála gaskkusteapmái
- Sihkkarastit ahte máhttu ja čehppodat vuhtiiváldojuvvo ja fievrriduvvo viidáset dán suorggis Norgga kulturráði rukseslisttu árbevirolaš kulturgaskkustan doaibmajuid bokte. Ealli museaid ovddidit mat addet buriid máhttovásáhusaid buohkaide.
- Čadahit kulturmuitosuorggi gáhttenprográmmaid ja joatkit máhttoloktema dán suorggis
- Ráhkadit plána movt suodjalit vuoruhuvvon kulturbirrasiid 2020 rádjai

8 Kultuvra kvalitehtain

Norgga kultuvrras galgá leat viidodat ja govododat ja mii áigut bidjat searaid vai beassat bajimus dássái. Mii galgat leat máilmmidásis ja buoremusat. Kultuvra galgá loktejuvvot máhtu ja kvalitehta vuoruhemiiguin.

Ráđđehus áigu:

- Ráhkadit ođđa stuoradiggedieđáhusa kulturpolitihka birra 2024 rádjai gos suorgi galgá guorahallojuvvot ollislaččat
- Kultursuorggis vuoruhit gealboloktema ja dutkama
- Láhčit dili vai lágideaddjigealbu buoriduvvo miehtá riikka

9 Kultuvra bargun ja ealáhussan

Kultuvra lea dehálaš min eallimii ja birgejupmái.

Ráđđehus áigu:

- Nannet kulturealáhusa ja ovttašttit doarjjaortnegiid, čohkket ja nannet ovttasbarggu eará ealáhusaktevrraiguin
- Láhčit dili dasa ahte eanet dáiddárat ja kulturbargit sáhttet birget dáidagiin
- Dahkat neavttár- ja dásunlihttu bissovaš ortnegin
- Láhčit dili eanet buvttadeapmái ja nannet norgga kultureallima vejolašvuođaid internationála dásis

10 Kultuvra buohkaide

Mii háliidat ahte buohkat galggašedje beassat searvat. Eanebut galggašedje oažžut vejolašvuođa ovddidit iežaset attáldagaid. Go mánggas servet, de dat ovddida kvalitehta dáidagis ja kultuvrras.

Ráđđehus áigu:

- Nannet doaimmaid ja láhčit dili dasa ahte eanebut geavahit kulturfálaldagaid
- Doarjut doaimmaid maid eaktodáhtolaš organisašuvnnat ja báikkálaš kultureallin dahká mánáid ektui geat muđui eai searvva

- Jávkkadit hehttehusaid searvamii ja addit joavkkuide mat vásihit iešguđetlágan hástalusaid albma vejolašvuodaid oassálastit doaimmain ja kulturfálaldagain

Almmuheaddji: Kulturdepartemeanta

Almmolaš ásašusat sáhttet dingot lassigáhppálagaid:

Departemeantta bálvalusguovddáš

Interneahtta: www.publikasjoner.dep.no

E-poasta: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

Telefovdna: 22 24 20 00

Diehtočáluskoda: V-0964B

Hábmen: Magnolia design as

Deaddiluvvon: 07Xpress 08/2013 –lohku 100

www.regjeringen.no/kulturloftet

Twitter: kulturløftet